Elintarviketeollisuusliitto ry LAUSUNTO

Eduskunta, Maa- ja metsätalousvaliokunta

E 4/2022 vp

KOMISSION TIEDONANTO HIILEN KESTÄVISTÄ KIERTOKULUISTA

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja kommentoimme eräitä kohtia hiiliviljelyä ja siihen liittyvää hiiliyksiköiden sertifiointia koskien.

Hiilen sitominen maaperään hiilinieluksi samoin kuin myös hiilivarastojen vähenemistä ehkäisevät toimet ovat tärkeä ja olennainen osa ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisessa. Elintarviketalouden kannalta tämä on olennaista, koska ilman sidontaa maataloustuotannon nollataseeseen on mahdotonta päästä, vaikka fossiilista energiaa käyttävien panosten käyttö loppuisi kokonaan. Tämä johtuu etenkin siitä, että biologisissa prosesseissa tapahtuu väistämättä metaanin sekä typpioksiduulin muodostumista, joiden päästökerroin on suurempi kuin hiilidioksidilla.

Hiiliviljely (Carbon farming) on alkanut vakiintua asiaa kuvaavaksi termiksi. Kokonaisuudessa on huomioitava, että hiilen kaksisuuntainen kiertokulku ilmakehän ja kasvi- ja eläinkunnan sekä maaperän välillä on luonnollinen ja ikiaikainen maapallon perusilmiö. Siten hiilen kiertokulkua ei voi suoraan verrata kiertotalous-termin yhteydessä yleensä tarkoitettuun jalostettujen tai raakamateriaalien ja esim. ravinteiden kiertokulkuun, ja niiden hyväksikäyttöasteisiin.

Maaperän hiilivarastoihin voidaan kuitenkin mm. viljelytoimin vaikuttaa. Elintarviketeollisuusliitto (ETL) kannattaa tiedonannossakin ehdotettuja kehitystoimia ja lisääntyvää tutkimusta hiilen kierron ohjaamiseksi siten, että hiilen sitomisen lisäämisen ja vastaavasti hajoamisen hidastamisen avulla hiilivarastot alkaisivat kasvaa.

Tiedostetulla ja kannustetulla hiiliviljelyllä elintarviketuotannon perustana oleva peltoviljely ja sen maaperä voisi eri toimenpiteiden yhdistelmänä nousta hiilinieluksi. Turvemailla hiilinieluksi pääseminen on tuskin realistista, mutta humuksen kulumisen vähentäminen on mahdollista. Myös kivennäismaat ovat Suomessa kansainvälisesti verraten edelleen varsin nuoria, ja monesti hiilitaseeltaan haastavia.

ETL yhtyy komission tiedonannossa esitettyyn toteamukseen, että päästöjen vähentäminen on ilmastotyössä keskeisin tekijä, ja ”hiiliviljely on sitä täydentävää toimintaa tietyissä tilanteissa”.

ETL pitää tärkeänä Suomen kannassa olevaa mainintaa, että on huolehdittava, että ’hiiliviljelytoimet eivät aiheuta uhkaa ruokaturvalle ja aiheuta hiilivuotoa’. Riittävä ja laadukas ruoantuotanto on maa- ja elintarviketalouden pääasiallinen tehtävä. Hiiliviljelyratkaisut eivät saa myöskään vaarantaa kilpailukykyä siten, että tuotanto valuu ulkomaille ja aiheuttaa pahempia ympäristövaikutuksia siellä.

Erittäin tärkeää on huomioida kansallisten olosuhteitten vaihtelu, koska ilmasto- ja maaperäolosuhteilla on olennainen vaikutus keinojen valinnassa. Tämä on nostettu esiin Suomen kannassa.

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Kannatamme myös teknologianeutraalisuutta ja toimien tieteellistä kestävyyttä. Hiilivaikutusten mittaaminen erityisesti biologisissa nieluissa on hyvin haastavaa ja pitkäjänteistä. Pidämme hyvänä, että Suomen kannassa on tuotu esiin hiiliviljelyn ja sertifioinnin toteuttamisessa vielä olevia lukuisia avoimia ja tutkimuksia vaativia kysymyksiä. Monissa EU:n Green Deal ja Farm to Fork -yhteyteen liittyvissä esityksissä ei ole tehty riittävän perusteellisia vaikutusten arviointeja.

ETL on samaa mieltä, että hiilinielujen vapaaehtoismarkkinoiden luomisessa on paljon kysymyksiä jäljellä. Tässä vaiheessa emme osaa ottaa niihin tarkemmin kantaa, kuten ei komissiokaan ole tehnyt. Ymmärrettävästi viljelijät tarvitsevat kannusteita uusien keinojen tai käytäntöjen käyttöönottoon.

Yleisesti voimme todeta, että tähänastiset kokeilut, ja mm. elintarvikeyritysten tekemät pilot-hankkeet ovat osanneet yhdistää ruokatuotannon ja hiilensidonnan toisiaan tukevasti. Hiiliviljelytoimet ovat parantaneet elintarvikkeiden hiilijalanjälkeä, ja ne edesauttavat alan 29 % alentamistavoitteen saavuttamista. Samaan aikaan ne onnistuessaan voivat parantaa myös mm. maaperän rakennetta ja muita viljelykiertovaikutuksia.

Ei ole näköpiirissä, että hiiliviljely olisi syrjäyttämässä elintarvikeviljelyä, jos taloudelliset kannusteet eivät ole selvästi ylimitoitettuja ja markkinoita vääristäviä. Vastaavasti myöskään peltoenergiaviljely ei ole saanut juurikaan jalansijaa Euroopassa, sivuvirtojen hyödyntämistä laajemmin.

ETL:n mielestä Suomen kantaluonnos hiiliviljelyn osalta on hyvin laadittu, eikä meillä ole siihen muutosehdotuksia.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja